

Program doradztwa zawodowego
w klasie 7 - 8 Szkoły Podstawowej
w Gromniku
uwzględniający Wewnętrzny System
Doradztwa Zawodowego
na rok szkolny 2021/2022

Wstęp

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Ustawa – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082)
- Rozporządzenie MEN w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 12 lutego 2019 r.

Program zawiera treści dotyczące informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi, są to informacje edukacyjno-zawodowe, informacje dotyczące rynku pracy oraz informacje dotyczące samopoznania.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

Program doradztwa zawodowego na rok szkolny zawiera:

- tematykę działań, w ramach których zostaną zrealizowane poszczególne treści;
- metody, formy i terminy realizacji poszczególnych działań;
- wskazanie osób odpowiedzialnych za realizację działań.

Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ:

- dyrektor,
- szkolny doradca zawodowy.

Osoby i instytucje współuczestniczące w realizacji WSDZ:

- pedagog szkolny,
- wychowawcy klas,
- bibliotekarz,
- nauczyciele,
- instytucje zajmujące się pomocą w projektowaniu kariery zawodowej i życiowej (PPP, WUP)
- przedsiębiorstwa działające na terenie rynku lokalnego.

Zadania doradcy zawodowego:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu dalszego kształcenia i kariery zawodowej.
2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia zawodowego.
3. Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom), źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim i światowym na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów, możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym, alternatywnych możliwości kształcenia dla młodzieży z problemami emocjonalnymi i niedostosowaniem społecznym.
4. Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
5. Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej poprzez przygotowanie ich

do aktywnego poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy oraz wyposażenie ich w wiedzę na temat reguł i trendów rządzących rynkiem pracy.

- a) Wspieranie uczniów w odkrywaniu właściwego kierunku rozwoju, a może nowego celu życiowego (czego sytuacja pandemii nauczyła i uczy ich na temat świata, nauki, własnych wartości).
  - b) Wspieranie w wydobywaniu predyspozycji (w nietypowej sytuacji pandemii można odkryć zasoby i możliwości czasami nie widoczne na co dzień) Zachęcanie do poznawania siebie- uczenie się siebie- rozwijanie siebie (kontekst pandemii i samodzielnej nauki zdalnej stworzył nietypowe warunki do poznawania swoich reakcji, możliwości fizycznych , emocjonalnych, umysłowych, umiejętności, radzenia sobie, uczenia się odpowiedzialności za swoje życie, weryfikacji i rozwijania swojego systemu wartości).
6. Kierowanie w sprawach trudnych do specjalistów: psychologów w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, doradców urzędu pracy, lekarzy, pedagoga itp.
  7. Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły.
  8. Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez konsultacje, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami itp.

Zadania pedagoga szkolnego:

- a) w porozumieniu z wychowawcami przeprowadza zajęcia przygotowujące do podejmowania trafnych decyzji związanych z ścieżką edukacyjno-zawodową;
- b) diagnozuje potrzeby edukacyjne uczniów
- c) udziela indywidualnych porad dla uczniów i rodziców potrzebujących wsparcia;
- d) diagnozuje uczniów w zakresie ich predyspozycji do wykonywania wybranych przez nich zawodów;
- e) razem z koordynatorem planuje dalszy rozwój systemu.

Zadania wychowawców klas:

- a) wprowadzają na lekcjach wychowawczych tematykę zawodoznawczą;
- b) wspierają rodziców jako nieformalnych doradców uczniów poprzez przekazywanie informacji na temat zdolności, możliwości ucznia w zakresie przedmiotów szkolnych;
- c) udzielają rekomendacji dotyczących dalszych ścieżek kształcenia;
- d) rozwijają i umacniają u uczniów poczucie odpowiedzialności za swój rozwój edukacyjno-zawodowy.

Zadania nauczycieli:

- a) poszerzają treści programowe przedmiotu o aspekty zawodoznawcze;
- b) motywują do nauki poprzez prezentację różnych technik uczenia się;
- c) motywują do rozwijania zainteresowań edukacyjnych;
- d) odkrywają potencjał ucznia i udzielają wsparcia w jego rozwoju;
- e) wspomagają uczniów w podejmowaniu i realizowaniu decyzji;
- f) propagują aktywną postawę wobec przemian zachodzących na rynku pracy w Polsce jak i w UE;
- g) dokonują zapisów w dzienniku dotyczących powiązania treści programowych przedmiotu z zagadnieniami zawodoznawczymi;
- h) współpracują z rodzicami w zakresie motywowania uczniów do nauki;
- i) nauczyciel podstaw przedsiębiorczości omawia treści dotyczące postaw przedsiębiorczych oraz pracy.

Zadania bibliotekarza:

a) gromadzi i udostępnia literaturę z zakresu psychologii, doradztwa zawodowego, prawa pracy, udostępnia informatory, ulotki.

Cel ogólny i cele szczegółowe programu

Celem doradztwa zawodowego w klasach 7 – 8 szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania swojej kariery i trafnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji, przy wsparciu doradcy zawodowego.

Cele ogólne programu:

- poznawanie samego siebie;
- analiza informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy;
- poszerzanie własnych: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy;
- rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie.

Cele szczegółowe:

W obszarze *Poznanie siebie* uczeń:

- rozpoznaje swoje zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy;
- określa aspiracje i potrzeby związane z własnym rozwojem i możliwe sposoby ich realizacji.

W obszarze *Świat zawodów i Rynek pracy* uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody;
- wskazuje drogi zdobycia wybranych zawodów;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- konfrontuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy oraz oczekiwaniami pracodawców.

W obszarze *Rynek edukacyjny* uczeń:

- charakteryzuje strukturę systemu edukacji;
- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

W obszarze *Planowanie własnego rozwoju* uczeń:

- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- planuje ścieżkę kariery, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery.

Formy i metody pracy oraz środki dydaktyczne

Planowane metody pracy:

- analiza przypadku,
- ankieta,
- autoprezentacja,
- burza mózgów,
- ćwiczenia grupowe,
- debata „za i przeciw”,
- dyskusja problemowa,
- kolaż,
- kwestionariusz,
- mini-wykład,
- ocena pracy grupowej,
- plakat,
- rozwiązywanie problemów,
- skojarzenia,
- wirujące plakaty,
- odwrócony cel.

Formy pracy: praca indywidualna, praca w parach, praca zespołowa

Planowane środki dydaktyczne:

- a. prezentacje multimedialne
- b. projektor
- c. karty do ćwiczeń: *Umiejętności, Karta zainteresowań, Co dalej po SP?, Moja pasja, Ścieżka rozwoju zawodowego, Kompetencje na rynku pracy*
- d. filmy dotyczące: pracy w grupie, kwalifikacji
- e. długa lina/taśma malarska
- f. stare gazety i czasopisma przyniesione przez uczniów
- g. klej, nożyczki, kolorowe kredki, mazaki

Tematy zajęć w klasie 7:

Na pierwszym spotkaniu z uczniami danej klasy zostanie przeprowadzona diagnoza potrzeb, która określi tematykę kolejnych lekcji. Uczniowie wskażą na **10** najbardziej istotnych dla nich tematów/problemów wybierając z poniższych. Jeden temat zajęć obejmuje jedną jednostkę lekcyjną, tj. 45 minut.

Bloki tematyczne	Temat zajęć
Samopo znanie	1. Moje umiejętności – moje sukcesy.
	2. Moje mocne i słabe strony.
	3. Ja w moich oczach.

	4. Moje port folio i e-portfolio.
	5. Czy i ja mogę być bohaterem?
	6. Ograniczenia czy możliwości?
Informacje edukacyjno-zawodowe	7. Zawody wokół nas.
	8. Nowe zawody na rynku pracy.
	9. Zawody, w których się najczęściej zarabia.
Rynek pracy	10. Szkoły zawodowe – szkołami pozytywnego wyboru.
	11. Wiedza o rodzajach szkół i dalszych możliwościach kształcenia.
	12. Wybieram zawód czy szkołę?
	13. Kwalifikacje i kompetencje zawodowe.
Planowanie własnego rozwoju	14. Planowanie, określanie celów.
	15. Jak radzić sobie ze stresem?

Tematy zajęć w klasie 8:

Bloki tematyczne	Temat zajęć
Samopoznanie	1. Zdolności i uzdolnienia.
	2. Ja w oczach innych.
	3. Jakie wartości są dla mnie ważne?
Informacje edukacyjno-zawodowe	4. Marzenia do spełnienia.
	5. W roli głównej – wywiad z przedstawicielem zawodu.
	6. Wiedza o zawodach.
	7. Moje zasoby i preferencje a oczekiwania pracodawców.
	8. Zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
	9. Poznają ofertę szkół ponadpodstawowych.
Rynek pracy	10. Lokalny rynek pracy.
	11. Jak opracować dokumenty aplikacyjne?

Planowanie własnego rozwoju	12. Kariera zawodowa. Co w trawie pieszczą? 13. Jak wybrać szkołę? 14. Kim chcę zostać w przyszłości. 15. Organizacja czasu pracy.
--	---

Opis zakładanych efektów kształcenia

W zakresie wiedzy uczeń:

- posługuje się pojęciami związanymi z tematyką rynku pracy, kwalifikacji zawodowych;
- identyfikuje swoje możliwości psychofizyczne i predyspozycje zawodowe;
- wyjaśnia zależności pomiędzy zainteresowaniami a wyborem zawodu;
- wymienia umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

W zakresie umiejętności uczeń:

- rozwija swoje zainteresowania;
- wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu doradztwa zawodowego, aby trafnie określić swe predyspozycje, zdolności, umiejętności;
- potrafi zaplanować działania w sytuacjach stresogennych;
- samodzielnie lub z pomocą doradcy planuje dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno-zawodowego.

W zakresie kompetencji społecznych uczeń:

- skutecznie współpracuje z kolegami w zespole;
- przyjmuje twórczą i refleksyjną postawę wobec przekonań oraz sposobu postępowania innych ludzi;
- rozwiązuje konflikty powstające podczas pracy zespołowej.

Weryfikacja efektów zajęć prowadzona w formie pytań ewaluacyjnych zadawanych uczestnikom na zakończenie zajęć.

Realizacja założonego programu uświadomi uczniom potrzebę rozpoznawania własnych zainteresowań i predyspozycji do wykonywania określonych zawodów. Umożliwi uczniom prawidłowy wybór kierunku dalszego kształcenia i drogi zawodowej.

W związku z powyższym, absolwent szkoły:

- dokona właściwej samooceny własnych możliwości psychofizycznych celem podjęcia prawidłowej decyzji zawodowej;
- potrafi opisać różne zawody, ścieżki kształcenia i rynek pracy;
- z pomocą rodziców i nauczycieli rozwiązuje problemy edukacyjno-zawodowe.

Efektem końcowym realizacji programu jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji dotyczących wyboru dalszego kształcenia oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.

Opracowała:
doradca zawodowy – mgr inż. Urszula Sanek